

5. Feb. 1843

FAKTA

Dato:
5. Feb. 1843

Sidetal:
Dagbog A, side 129-131

Dagbogens placering:
Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:
Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit Liv, København 1967, s. 142-143;
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af et liv. Johan Thomas Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne, kunst og kærlighed, København 2018, s. 150-151

TRANSSKRIFTION

5 Febr

Jeg troede virkelig, vi gik en bedre Tid imøde. Opvækkelsen af Religion, Folkeliv, Kunst og Poesi, hvorom jeg har hørt Grundtvig og mange Flere saa begeistret at spaae, troede jeg fuldt og fast paa; men Modløsheden greb mig tit med sine stærke Tvivl. Seer jeg hen til vore Theologer synes mig, at de ere Hegelianere, Clausenianere, Grundtvigianere, Straussianere og Gud veed hvad, kun sjældent dem selv, sjældent er det vist at finde en Præst, der med Liv og Kraft taler den Sag, der heelt igjennem er hans inderste Overbeviisning – I Kunsten have vi ikke der Efterlignere af alle de Retninger, der gjennem Tiderne gjorde dem gjældende – I Politikken, høres der Andet end Skrig om Frihed, som, om de fik den pludseligt, de vel næppe vidste at benytte – I Poesien – en underlig veemodig Tone, der kun lidet tyder paa Kraft. Det Nette, Ziirlige, det er det vi beundre, og, er ikke det netop de sidste Blomster i Toppen af Planten; den kraftige Tid da dens grønne, friske Blade skjøde ud og de store deilige Blomster udfoldede sig – den er forbi. Livet maa være sørgeligt, eller Sorgen fordrives i vild Glædestummel; føler vi det ikke i de Straussiske Valtse? Ja, der gives Øieblikke, da jeg maa tro, at det lider mod Aften i Verden! og at det er falske Profeter, som spaae om Lykke, der synes vegen fra os. Grundtvig! Du bygger din Spaadom paa en anden Grund end de Liberale, og jeg kan lade mig henrive af Dig til at tro, men Tvivlen kommer atter! Det er Tid, da det gjælder at finde sig selv, hugge bort, hvad der ei duer, om det end var den høire Haand eller vor •130• Ungdoms kjæreste Drøm. Vor Tid taler om opvaagnende Kraft, og den sløveste, blødagtigste, falskeste, Peruque-Tiden, havde mere Character end vor! – Naturen! held os, at vi have denne gamle dog evigunge Moder; den er endnu som da Gud skabte den, Blomsten ligesaa skøn, Havet ligesaa frisk. Kun Menneskene blive gamle, hvor var min Barndom, hvor min Ungdom? jeg havde ingen! Jeg skal begynde min Vandring og er alt træt, saa jeg længes efter det Øieblik, da jeg faaer Hvile. Men der er længe, længe til – ingen [overstreget: U] saakaldet Ulykke, ingen Sygdom vil bortkalde mig snart, det troer jeg ikke; jeg vil vist blive gammel, og den Tanke kan næsten bedrøve mig. Det er vel syndigt at tale saa, men jeg føler ingen Glæde, fordi jeg ikke selv er som jeg burde være. Der var en Tid da Betragtningen af Naturen kunde gjøre mig saa glad, o Gud! hvorfor ikke mere? – Lyver jeg for mig selv? holder jeg endnu paa Meget, jeg ikke mægter at forsvare som mit Eget? Tag det bort, lad mig blive saa fattig i Aanden som paa timeligt Gods, men lad mig kun kjende mig selv. Hvad er min Gudsfrygt? det Anker jeg sætter min Lid til – er det mere end at: jeg tør ikke spotte Guds Navn og hans Naade – ikke sælge min Sjæls Salighed, den vi troe paa, for et lystigt, ugudeligt Liv; ugudeligt? lad os ikke tale derom, hvem lever et gudeligt Liv? Det er som jeg skal straffes fordi jeg ikke skjønner paa Livet: Verdensinteresserne blive mig smaae –

og min Samvittighed bebrei- •131• der mig – var det ikke min Moders Skyld, jeg troer da, jeg lod Hænderne synke og gav Alting op med det sidste svage Haab! Tit siger hun: kan Du ikke snart igjen arbeide herhjemme? jeg synes Du var bedre tilmode, naar Du før kom ned til os end nu naar Du kommer hjem. – Jeg gjør dog Vold paa mig for at hun skal tro mig glad; det vilde have lettet mig at skrifte for hende, hvortit har jeg ikke havt Lyst at vise hende denne Bog, at hun selv kunde see, hvad der piner mig; men hun har Sorg nok at bære; Jeg stræbte at være venlig og kjærlig mod hende, dog seer hun, at jeg ikke altid er vel tilmode, kjære Moder! der kan ikke voxe Druer paa Torne og Figen paa Tidsler. Jeg har det ikke godt, og – øiner ingen Bedring!

5te Febr. Febr. 129
Jeg troede virkelig, vi gik en helve Tid imøde. Opvækkelsen af Nati-
onen, Folkets, Kønnet og Paasien, hvormed jeg har hørt Grund-
loven og mange Flere saas hegei strot. at spæde, troede jeg
fuldt og fast paa; men Madlos heder gæb mig til
med sine sterke Trisal. Ser jeg hen til vore Theologer
siges mig, at de ere Akegelianere, Klausenianere,
Grundtvigianere, Straupf.ianianere og gud med haad,
kun spælden dem selv, spældent er det vist at finde en
Præst, der med Liv og Kraft taler den Sag, der heelt i gjen-
nem er hans indviste Overbevisning - I Kunsten - have
vi ikke den Efterligning af alle de Retninger, der gjenneem
Tidens gjerde dem gjældende - I Politikken; haves der Andet
end Strøg om Frihed, som, om der fik den pladseligt, de
vel meger vidst at berøpse - I Paasien - en uindberlig beemadig
Tone, der kun lidt tyder paa Kraft. Det Nette, Grønlige, det er
det vi heimdræ, og, er ikke det meger de vidst Olemster i
Tæppen af Plauten; den kraftige T. d. da deas grænne, fri-
ske Blader skjæde ud og de store dailige Olemster udful
pale sig - Ser et fænt. Lad man være sørgeligt, eller den
gen fæntnes i vild Oledstummel; fænt er det: Hv i
de Straupf.iske Valtse? Ja, der gæves Prehlikke, der er
meget tro, at det lites med Aften i Verden! og at det er
falske Ohefeter, som spæde om Lykke, der siges begen
fra os Grundtvig! Du bygger den Spædom paa en an-
den Grund end de Liberale, og jeg kan lade mig henrive
af Dig til at tro, men Trivalen kommer atter! Det er
Tid, da det gjælder at finde sig selv, bygge høit, hvad
der er dæet, om det end, ser den hvide Plaan eller ser

190
Muzons hjerte Drøm. Her T. d. taler om gængskenes
Kraft, og den slæreste, blødeste, fældeste, Pøggue-
Tid, havde mere Karakter end vor! - Naturen!
held os, at vi have denne gamle og evigvarende Mad,
den er endnu som da Gud skabte den, blomsten ligger
skjøn, blødt ligger som friske. Min Mennekerne bliver
gamle, hvor var min Barndom, hvor var min
Børn? J. havde ingen! J. skal bygge min
Naudring, og er alt troet, saa J. længe efter det
Dødelik, da J. faar bløde. Men du er længe, længe
til - ingen H. saakaldet Ulykke, ingen Lygden vil
høst helde mig snart, det tror J. ikke, J. vil vist blive
gammel, og den Tanke kan næsten berøve mig. Det
er vel syndigt at tale saa, men J. falder ingen Plæ-
se, fordi J. ikke selv er som J. kunde være. Der var
en T. d. da Betragtningen af Naturen kunde gje-
re mig saa glad, o Gud! hvorfor ikke mere? -
lyst J. for mig selv? holder J. endnu paa Mest, J.
ikke anagter at forstaa som mit J. det? J. det
høst, lad mig blive saa fattig, i Rønden som paa
trueligt Guds, men lad mig kun kjende mig selv.
Alvad er min Gudspragt? Det Anker J. sætter min
d. d. til - er det mere? end at J. tør ikke spætte Guds
Navn og hans Naade - ikke s. delge min Sjæl de
Ligud, den er troe paa, for et Lyttigt, rigdeligt
Liv; rigdeligt? lad os ikke tale drøm, hvem lever
et gudeligt Liv? det er som J. skal straffes fordi
J. ikke skjønner paa Livet: Menneske interessent
blive mig smaa - og min Samvittighed berøve.

beder mig — var det ikke for min Moders Skyld, 191.
Du traer da, jeg lad plønderne sige og gav Alting og
med det sidste svage klab! Det siger Møn: kan Du ikke
svært igen arbeide hertjemme? jeg synes Du var betae
tilmode, naar Du for ham med det as end vi naar
Du kommer hjem. — Jeg gjer dog Nødt paa mig for
at him skal tro mig glad; det vilde have lett mig
at skrive for hende, hvortil har jeg ikke haat lyst
at vise hende denne Bog, at him selv kunde see, hvad
det gjætt mig; men him har dog nok at høre;
jeg strakte at være venlig og hjertelig med hende, dog
sær him, at jeg ikke altid er veltilmode, hjerens Moder
per ham ikke bruge Driues Tønde og Figen paa Tids-
ler. Jeg har det ikke galdt, og — i nær ingen Bedring.

O, jeg forsynder mig haardt ved at sige, at jeg er uligkaldig;
naar det kan se min egen Skyld, at jeg ikke har det galdt.
Et Aar er snart klaget bort, det er for lang Tid at avsende paa
den Maad; men maaskee vil mit store Maleri, det
vil være fordygt om ikke lang Tid dog give mig nogen
Glede, om det maaske interessere dem, Mors Dem jeg
agter — Piblikum har det saaledt behage som mine
Tilværelse. — Efter var jeg hos General Kutzaw; han
paa Aftenen kom Major Meza; da han kom ind;
paa Hø, hvor hans Kone, Frøkenens Løwmann,
Lessoer er jeg sad i Samtale med hverandre hilste
vi paa dem, hvorpaa han igjen gik til bage. I dag
fortalte Frøken Kutzaw mig, at han havde spændt
om den fremmede Klerik var Maleren Lundberg.